

הצעות לצוות הגן:

המפוזר מכפר אז"ר

כתבה: לאה גולדברג, איירה: נטלי וקסמן שנקר

גננת יקרה,

יצירותיה של הסופרת והמשוררת לאה גולדברג מלוות את ילדי ישראל קרוב לשמונים שנה. דורות של ילדים מכירים את פלוטו הכלבלב מקיבוץ מגידו ואת דיירי דירה להשכיה. גם **המפוזר מכפר אזר** אהוב על ילדי ישראל כבר שנים רבות, וספריית פיגימה מעניקה השנה לכל ילד את הסיפור הוותיק עם איורים חדשים.

זו הזדמנות נהדרת לחזור אל יצירותיה של גולדברג, ליהנות מהן בגן ולהזמין גם את הורים להשתתף בחגיגה. מי שלא מכיר את לאה גולדברג ייהנה להכיר ומי ששמע כילד את סיפורה ישמח לחזור אליהם שוב.

רעיונות לשילוב הספר בגן

קוראים יחד

- כדאי להציג את הספר בקבוצות קטנות ולאפשר לילדים לעיין מקרוב באיורים. שימו לב שביתו של המפוזר לא נראה כמו הבתים שאנחנו מכירים. מה שונה בו? האם משהו באיורים הצחיק את הילדים?
- תוכלי להכין אביזרי המחשה לקריאת הסיפור בקבוצה: נעליים, גרביים, מטריה, מפתח, שעון, צנצנת ולשלב אותם בקריאת הסיפור.
- מה משמעות המילה "מפוזר"? בקריאה חוזרת בספר ניתן להזמין את הילדים לעצור את הגננת בכל פעם שהמפוזר עושה או אומר משהו לא נכון ולהראות לו איך עושים את הדברים אחרת.

יש על מה לדבר

קריאת הסיפור מזמנת שיחות עם ילדי הגן בנושאים שונים, למשל:

<< צחוק: בעמוד בו המפוזר גורב גרביים על הנעליים נראים באיור אנשים בחלון שמביטים במפוזר וצוחקים. מה ההבדל בין לצחוק על מישהו ולצחוק עם מישהו?

<< ישן וחדש: המאירת בחרה להכניס לביתו של המפוזר פריטים ישנים. אפשר למצוא עם הילדים את הרדיו הישן, המגהץ והפתילייה ולבדוק: למה משמש כל חפץ? מה ההבדל בינם לבין החפצים שאנחנו מכירים? מה דעתך, האם חפצים חדשים עדיפים על הישנים? מה דעתם של הילדים?

פעילות ומשחק

- << רצוי להוסיף לפינת התחפושות תלבושות ואביזרים כדי לעודד את הילדים לשלב את הסיפור במשחק הסוציו-דרמטי שלהם. אפשר להכין קרון רכבת מארגז קרטון גדול, בו הילדים ישחקו וימחיזו את עלילת הסיפור.
- << אפשר להכריז על "יום מפוזר" בגן, יום בו מקבלים את פני הילדים ב"לבריאות" במקום "שלום", גורבים גרביים על הנעליים, לובשים פיג'מות ועוד. כדאי לשתף את הילדים בתכנון היום ולמצוא איתם במה אפשר להפוך את היום בגן ל"מפוזר".
- << תוכלו לערוך מפגש עם הורים וילדים וליהנות יחד מיצירותיה של לאה גולדברג. אפשר לקשט את הגן כמו כפר אז"ר, ילדי הגן יכולים להעלות את הסיפור כהצגה להורים וניתן לחלק את החדר לפינות פעילות, למשל פינה בה ההורים קוראים לילדים מספרי לאה גולדברג, פינה בה מוצב קרון מקושט בו הילדים יכולים לנסוע לאן שירצו, פינת משחק גולות (כמו האיילות) ועוד.
- << לאה גולדברג יצרה מילים חדשות באמצעות חיבור שתי מילים למילה אחת. כך נוצרו הה"תחבוס" וה"אוטונע". אפשר להזמין את ילדי הגן להמציא מילים שמורכבות משתי מילים אחרות ולנסות לשלב אותן בחיי הגן.
- << אפשר להפוך את האיור בו המפוזר נכנס לאוטובוס למשחק רצפה מהנה. מצלמים בהגדלה את העמוד ולאורך הכביש מסמנים תחנות אליהן אפשר להגיע בזריקת קוביה וקפיצות כמספר שהופיע עליה.

הידעת?

הסיפור המפוזר מכפר אז"ר החל את דרכו בשנת 1939 כקומיקס שפורסם בעיתון דבר לילדים. הוא נקרא אז "המפוזר מהר הקר". כעבור חודשים אחדים פרסמה לאה גולדברג באותה במה סיפור מחודר אחר, בהמשכים, על אלעזר המפוזר מכפר אז"ר. מספרים שיצאה אז משלחת של תושבי כפר אז"ר לפגוש את המשוררת, לשכנעה לוותר על שם היישוב כדי שלא ייעשה מושא ללעג; כאשר כינסה גולדברג את סיפור המפוזר בספר, בשנת 1943, היא בחרה לשנות את המפוזר מהור ההר למפוזר מכפר אז"ר.

אם תחפשו היום את הכפר, לא תמצאו אותו; כפר אז"ר הוא חלק מן העיר רמת גן, ורק בזכות המפוזר כולם זוכרים את כפר אז"ר.

לאה גולדברג (1911-1970), ילידת קובנה שבליטא, הייתה משוררת, סופרת, מתרגמת מרצה ועורכת, ועמדה בראש החוג לספרות כללית והשוואתית באוניברסיטה העברית בירושלים. בגיל 23 קיבלה תואר דוקטור בבלשנות שמית בגרמניה, שם למדה. בשנת 1935 עלתה ארצה, התחילה לפרסם את כתביה והייתה למשוררת מוכרת ואהובה. יצירותיה, ובהן גם הסיפורים והשירים שכתבה לילדים (דיקה להשפיר, כובע קסמים, מה עושות האילות ורבים אחרים) היו לנכסי צאן ברזל של הספרות העברית. בשנת 1970 הוענק ללאה גולדברג פרס ישראל, אך למרבה הצער היא נפטרה חודשים אחדים קודם לכן, ואימה קיבלה את הפרס בשמה.

אנו מאחלים לכם קריאה מהנה ושיחה נעימה!

נשמח לשמוע כיצד שילבתם את הסיפור בגן שלכם!

לשליחת תיעוד ותמונות דרך האתר לחצו כאן או במסר פרטי בפייסבוק